

N:o 28.

Ank. till Riksd. Kansli den 10 April 1885, kl. 4 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående lindring i rustnings- och roteringsbesvärerna äfvensom inom Riksdagen väckta förslag i dithörande ämnen.

(I. A.)

Under förmälan att Kongl. Maj:t beslutat till Riksdagen aflåta proposition med förslag till ny värnpligtslag, har Kongl. Maj:t, för att samtidigt bereda lättnad i de på viss jord hvilande besvär, som utgöras till försvarsverket, uti en till Riksdagen aflåten proposition (N:o 19) af den 9 Januari innevarande år föreslagit Riksdagen att, för den händelse Riksdagen godkänner förstnämnda proposition, jemväl antaga följande

Lag

angående lindring i rustnings- och roteringsbesvärerna.

§ 1.

I rustnings- och roteringsbesvärerna skall för år 1886 och framgent lindring ega rum med trettio procent af dessa besvärers uppskattade

värde, på sätt samt under iakttagande af de särskilda bestämmelser och undantag, som här nedan i denna lag omförmälas.

§ 2.

Vid uppskattning af rustnings- och roteringsbesvärerna för det i § 1 angifna ändamål skola prestationerna för hvarje rusthåll eller rote bestämmas regements- och corpsvis samt vid båtsmanshållet kompani- vis till nedan nämnda värden:

a) å hela rustnings- eller roteringsbesväret:

vid berustade kavalleriet:

för Lifregementets dragoncorps	}	350 kronor.
» Lifregementets husarcorps		
» Smålands husarregemente		320 »
» Skånska husarregementet	}	300 »
» Skånska dragonregementet		

vid berustade infanteriet:

» Lifregementets grenadiercorps	}	320 »
» Vestgöta regemente		
» Andra lifgrenadierregementet		310 »
» Smålands grenadierbataljon		300 »

vid roterade kavalleriet:

» Jemtlands hästjägarecorps (för dubbelrote)	300 »
--	-------	-------

vid roterade infanteriet:

» Första lifgrenadierregementet	}	180 »
» Uplands regemente		
» Vestgötadals »		170 »
» Skaraborgs »		170 »
» Vestmanlands »	}	160 »
» Nerikes »		
» Vermlands »		

för Kronobergs regemente	}	150 kronor.
» Jönköpings »			
» Dalregementet			
» Helsinge regemente			
» Bohus läns »			
» Vesterbottens fältjägarecorps	}	140 »
» Kalmar regemente			
» Elfsborgs regemente	}	130 »
» Södermanlands regemente			
» Norrbottens fältjägarecorps			
» Jemtlands »			
» Norra skånska infanterireg:t			
» Södra skånska »	}	130 »
» Södra skånska »			

för de med ny ordinarie rotering till hälften emot annan roterad jord belagda hemman och lägenheter inom de f. d. privilegierade jernbergslagen:

hälften af hvad här ofvan är utsatt för det regemente, till hvilket de äro indelta, eller inom hvars stånd de äro belägna;

vid berustade båtsmanshållet:

för Blekinge 1:a—6:te kompani	110 kronor.
» Södra Möre 1:a—3:dje »	100 »

vid roterade båtsmanshållet:

» Tjusts kompani	}	130 »
» Gotlands 1:a och 2:a kompani			
» Södermanlands 1:a och 2:a »			
» Södra Roslags 1:a och 2:a »			
» Norra Roslags 1:a och 2:a »			
» Norrlands 3:e och 4:e »	}	120 »
» öfriga båtsmanskompanier			
» frälseroteringen i Blekinge och Södra Möre	130 »	
» utsockne frälsehemman i Halland (half vakansafgift)	60 »	
» städernas båtsmanshåll	110 »	

b) å skyldigheten att hålla karl:

» Lifregementets dragoncorps	}	180 »
» Lifregementets husarcorps			

för Smålands husarregemente	150 kronor.
» Skånska husarregementet	}
» Skånska dragonregementet	
» Jemtlands hästjägarecorps	
c) å skyldigheten att hålla karl med beklädnad, remtyg och bevärning:	
» Lifregementets grenadiercorps	}
» Vestgöta regemente	
» Andra lifgrenadierregementet	190 »
» Smålands grenadierbataljon	180 »

§ 3.

För soldatrotarne inom Särna, Idre och Hede byalag i Kopparbergs län, båtsmansrotarne på Visingsö och de nio båtsmansrotar i Kalmar län, för hvilka presterskapet mot eftergift af sina utlagor erlägger vakansafgift, beräknas lindringen å samma belopp, hvarmed vakansafgifterna för dessa rotar nu utgöras.

§ 4.

För de med ny ordinarie rotering eller med ny båtsmansindelning belagda hemman och lägenheter äfvensom för städernas båtsmanshåll komma från och med år 1886 vakansafgifterna att utgöras enligt de värdebelopp, som i § 2 mom. a) äro för hvarje fall bestämda, med tillgodonjutande å samma belopp af den i § 1 stadgade lindring.

§ 5.

Såsom vilkor för åtnjutande af ifrågavarande lindring skall gälla:
1:o) att de till statsverket indragna ränte- och tiondeanslag samt de afskrifna räntor, för hvilka ersättning till rusthåll och rotar nu utbetalas, vare sig efter årlig markegång eller tioårig medelmarkegång, skola omsättas till penningar efter medeltalet af 1874—1883 årens medelmarkegångspris; och att det sålunda uppkommande belopp med tillagd forsellönersättning, der sådan hittills förekommit, varder för hvarje rusthåll eller rote sammanfördt med det till rusthållet eller roten

eljest från statsverket utgående penningeanslag, hvarefter ifrågavarande sammanlagda statsanslag såsom rustnings- eller roteringsunderstöd årligen med oförändradt belopp till vederbörande utbetalas;

2:o) att den ersättning för indragen kronotiondespannmål, som utgår till soldaterna vid Södermanlands regemente, skall omsättas till penningar, på sätt i nästföregående moment sägs, och med tillagd forsellön årligen utbetalas med oförändradt belopp, dock att de soldater, som antagits, innan beslutet härom varder offentliggjordt, bibehållas vid rättigheten att, om de så önska, under sin tjänstetid uppbära ifrågavarande ersättning enligt de bestämmelser, som härom nu äro gällande;

3:o) att de till Jemtlands roteringskassa och pensionskassorna vid de skånska infanteriregementena i spannmål utgående anslag likaledes omsättas till penningar enligt de under mom. 1 af denna paragraf meddelade föreskrifter och sedermera till kassorna årligen utbetalas med oförändradt belopp;

4:o) att det skall åligga de rusthållare vid infanteriet, hvilka utgöra besväret effektivt, att, emot befrielse från skyldigheten att anskaffa och underhålla beklädnads-, remtyg- och beväringspersedlar, dels till staten under eganderätt öfverlemna af rusthållarne anskaffade motsvarande persedlar, till det antal och i det skick, som för godkännande vid generalmönstring erfordras, och dels att till staten såsom ersättning för nämnda besvärs upphörande årligen erlægga 23 kronor för hvarje nummer;

5:o) att vakansafgifterna ej mindre af de på tioårig vakans ställda båtsmansrusthållen i Blekinge län och i Södra Möre härad af Kalmar län, än ock af utsockne frälsehemmanen i Halland utgöras enligt de i § 2 bestämda värdebellopp med den nedsättning, som af lindringen varder en följd;

6:o) att de här ofvan i § 3 omförmälda rotevakansafgifter, som af Särna, Idre och Hede byalag nu utgöras till Elfdals socknemän i Kopparbergs län, indragas till statsverket emot befrielse för socknemännen från skyldigheten att vid inträffande krig anskaffa de soldater, för hvilka ifrågavarande afgifter utgå; och

7:o) att hvarje med rusthåll eller rote upprättadt vakanskontrakt, hvilket antingen i följd af uppsägning eller eljest på grund af bestämmelse i kontraktet skolat upphöra under loppet af år 1886 eller derefter följande år, förblifver gällande intill slutet af det kalenderår, under hvilket kontraktet eljest skulle gått till ända.

§ 6.

Vid bestämmande af det belopp, hvarmed lindring bör rusthåll eller rote tillgodokomma, skall följande iakttagas:

A) *Beträffande effektiva rusthåll och rotar.*

Rusthåll eller rote, som icke åtnjuter understöd, erhåller lindring med trettio procent af fulla värdet å rustningen eller roteringen, sådant samma värde i § 2 mom. a) blifvit bestämdt, hvaremot för rusthåll eller rote, som är i åtnjutande af understöd, hvarom i § 5 mom. 1 förmåles, lindringen skall utgöra trettio procent af allenast det belopp, hvarmed nyssnämnda värde å rustningen eller roteringen öfverstiger understödet; kunnande, der understödet skulle uppgå till lika belopp med eller öfverstiga besvärets värde, sådan lindring, som i denna lag afses, icke ifrågakomma.

B) *Beträffande helvakanta rusthåll och rotar vid kavalleriet, vakanta rotar vid infanteriet samt vakanta rusthåll och rotar vid båtsmanshåll.*

1:o) Der vakansafgiften, med inberäkning deri jemväl af trosspassevolansafgiften, då sådan utgår, är lika stor med eller större än det här ofvan i § 2 mom. a) bestämda värde å rustningen eller roteringen, skall lindring tillgodokomma rusthåll eller rote, som icke åtnjuter understöd, med trettio procent af vakansafgiftens eller nämnda afgifters sammanlagda belopp, men rusthåll eller rote, som är i åtnjutande af understöd, endast med trettio procent af det belopp, hvarmed vakansafgiften eller summan af berörda afgifter öfverstiger understödet; och kommer alltså, der understödet uppgår till lika belopp med eller öfverstiger afgifterna, lindring, hvarom i denna lag är fråga, icke att ega rum.

2:o) Der vakansafgiften, med inberäkning deri jemväl af trosspassevolansafgiften, då sådan utgår, är lägre än det i § 2 mom. a) satta värde å rustningen eller roteringen, skall den lindring, som, enligt hvad här ofvan är stadgadt, skolat tillkomma rusthållet eller roten, om besväret varit effektivt, minskas med skilnaden mellan nyssnämnda värde och afgiftsbeloppet, men skulle denna skilnad vara lika stor med eller större än berörda lindring, kommer, så länge detta förhållande fortfar, någon lättnad i rustningen eller roteringen enligt denna lag icke att ega rum.

C) *Beträffande halfvakanta rusthåll och rotar vid kavalleriet och vakanta rusthåll vid infanteriet.*

1:o) Der vakansafgiften för karl, och vid infanteriet jemväl för beklädnad, remtyg och beväpning, är lika stor med det i § 2 mom. b) eller c) bestämda värde, skall lindring tillgodokomma rusthåll eller rote i de fall och efter enahanda beräkningsgrund, som här ofvan angående effektiva rusthåll och rotar stadgas.

2:o) Der vakansafgiften för karl, och vid infanteriet jemväl för beklädnad, remtyg och beväpning, är lägre än det i § 2 mom. b) eller c) bestämda värde, skall den lindring, som, enligt hvad här ofvan är stadgadt, skolat tillkomma rusthållet eller roten, om besväret varit effektivt, minskas med skilnaden mellan nyssnämnda värde och afgift, men är denna skilnad lika stor med eller större än berörda lindring, kommer, så länge detta förhållande fortfar, någon lättnad i rustningen och roteringen enligt denna lag icke att ega rum.

3:o) Der vakansafgiften för karl, och vid infanteriet äfven för beklädnad, remtyg och beväpning, är större än det i § 2 mom. b) eller c) bestämda värde, skall öfverskottet tilläggas värdet å hela rustnings- eller roteringsbesväret och lindring å summan häraf, efter afdrag af understödet, der sådant utgår, tillgodokomma rusthållet eller roten i öfverensstämmelse med hvad här ofvan angående effektiva rusthåll och rotar är stadgadt.

§ 7.

Rustnings- eller roteringsskyldighet, som fullgöres medelst hingsthållning eller genom erläggande af tillfällig vakansafgift, skall vid beräkning af lindring anses lika med effektiv rustning eller rotering.

§ 8.

Vid beräkning af lindring för de rotar, som äro delaktige i Jemtlands roteringskassa eller Vestmanlands knektelegomedelskassa, skall såsom understöd anses icke allenast det understöd af statsmedel, som af rotarne omedelbart tillgodonjutes, utan äfven den på en hvar af

dem belöpande andel i de till nämnda kassor utgående statsanslag, hvilka anslag, oberoende deraf att de framgent såsom hittills endast medelbart komma rotehållarne till godo, skola i och för den nu ifrågasvarande beräkningen sålunda uppdelas, att af anslaget till Jemlands roteringskassa hvarje kavallerinummer påföres dubbelt mot infanterinumner, och att anslaget till Vestmanlands knektelegomedelskassa delas lika å samtliga de till understöd derifrån berättigade rotar.

§ 9.

I fråga om lindring för de Göteborgs stad anslagna rotar inom Säfvedals härad skall gälla hvad här ofvan blifvit stadgadt beträffande de till Elfsborgs regemente hörande rotar, och skola de afgifter, Göteborgs stad för närvarande uppbar af förstnämnda rotar, tills vidare fortfarande staden tillfalla; ankommande det på särskild utredning, huruvida samma afgifter böra till statsverket indragas och om i sådant fall staden må anses berättigad till ersättning för förlusten af berörda förmån.

§ 10.

Den lindring, hvarom här ofvan förmäles, skall af rusthåll och rotar, hvilkas vakansafgifter ingå till statsverket, tillgodonjutas medelst afkortning å vakansafgiften, samt af öfriga rusthåll och rotar erhållas medelst utbetalning till hvarje af ett lindringen motsvarande belopp.

I afseende å tid och ställe för denna utbetalning, så ock för utbetalningen af det understöd, som utgår enligt § 5 mom. 1, skall gälla hvad i Kongl. förordningen den 23 Juli 1869 samt Kongl. kungörelsen den 5 Oktober 1871 är stadgadt i fråga om utbetalning af ersättning för indragna ränte- och tiondeanslag, som åtnjutas i och för fullgörande af något besvär.

§ 11.

Hemman eller lägenhet, som framdeles underkastas ordinarie rotering, skall vid utgörande af detta besvär njuta lindring i öfverensstämmelse med hvad här förut är stadgadt.

Slutligen har Kongl. Maj:t, i händelse Riksdagen komme att bifalla hvad Kongl. Maj:t sålunda föreslagit, äskat Riksdagens medgifvande, att de ytterligare bestämmelser, som vid tillämpningen af Kongl. Maj:ts och Riksdagens beslut angående lindring i rustnings- och roteringsbesvären kunde finnas erforderliga, måtte af Kongl. Maj:t få meddelas.

Stats-Utskottet, till hvars förberedande handläggning denna proposition blifvit öfverlemnad, har i sammanhang med densamma behandlat jemväl nedannämnda, inom Riksdagens Kamrar väckta och till Utskottet remitterade motioner rörande förevarande ämne, nemligen:

inom Första Kammaran:

motion, N:o 9, af Herr *Friherre R. M. Klinckowström* med hemställan, att Riksdagen icke måtte medgifva den af Kongl. Maj:t föreslagna partiella afskrifningen af indelningsverket; och

motion, N:o 52, af Herr *J. E. Nyström*, som föreslagit, att indelningsverket skulle aflyftas från jorden, dock att de till indelningsverket hörande torplägenheter, så till hus som jord, utan ersättning och i laggildt skick skulle öfverlemnas till staten; och att indelningsverket skulle bibehållas och förbättras af staten genom lägenheternas iordningställande, rekrytering, ökad undervisning för manskapet, minskad tjensteålder till fyrationde året, soldatens anställning efter afskedstagandet vid skogs- eller jernvägsarbeten eller förseende med jord eller pension; samt

inom Andra Kammaran:

motion, N:o 66, af Herr *A. P. Danielson* med förslag om statsverkets öfvertagande af rust- och rotehållares skyldighet att anskaffa beklädnadspersedlar åt båtsmän samt om anslag för detta ändamål;

motion, N:o 72, af Herr *A. G. Jönsson i Märarp*, som föreslagit, att Riksdagen måtte besluta en skrifvelse till Kongl. Maj:t om förslag till lag i syfte, bland annat, att den roterade jorden under en tid af 15 år skulle fortsätta att oafkortadt utgöra sina vanliga förbindelser till indelningsverket, vare sig att detsamma vore af effektiv eller vakant beskaffenhet; att det effektiva nummer, som under denna öfvergångstid blefve ledigt, skulle under återstående öfvergångstid erlægga motsva-

rande vakansafgift; att rote, som efter öfvergångstidens slut vore till följd af kontrakt skyldig att på karlens yrkande ännu en tid utgöra de gamla skyldigheterna, skulle fortsätta dermed till karlens afskedstagande, men erhålla efter öfvergångstidens slut vederlag af staten därför; att försvarsverkets stam skulle bildas under denna tid till ett antal af 30,000 man, ur hvilken äfven träng och en del underbefäl skulle bildas; att tjenstgöringstiden skulle utsträckas till 20 år och att den årliga lönen skulle blifva 180 kronor, samt 25 öre i dagaflöning under tjenstetid; att stammen skulle underhållas af staten utan allt beroende af rotar; att manskapet borde hafva sina nummer och boningsplatser, såvidt möjligt vore, jemnt utbredda ibland folket i förhållande till folkmängden, så att hvarje kommun inrymde det proportionerliga antalet; att kommunen skulle garantera att erlägga en fjerdedel af den summa, som möjligen af soldat fordrades öfver det fastställda städjebeloppet; att nationalbeväringens öfningstid skulle utsträckas till 60 dagar och att beväringsskäl skulle bestå sig under öfningstiden med skjortor, strumpor och skor, men erhålla i dagaflöning 50 öre; att kostnaderna för arméns underhåll skulle erläggas efter allmän bevillning och på de grunder, som skattekomitén vid 1883 års riksdag framställt i sammanhang med då uppgjorda arméförslag; dock med det tillägg, att, efter en tid af fem år från det detta förslag blifvit lag, fastigheter i städer, säterier och frälseegendomar å landet samt kapitalister skulle erlägga en försvarsskatt af 5 öre för hvarje ett hundra kronor af uppskattad egendom; samt att afgiften efter öfvergångstidens slut skulle erläggas efter fyrkatalen, jemförda med värdet af fastighetsfyrkar på landet och på dem lagda bevillning, sedan städernas kostnad för poliscorpsen blifvit afdragen;

motion, N:o 76, af Herr *A. P. Danielson*, som föreslagit, att Riksdagen måtte besluta, bland annat, att från och med 1886 hvarje rust- och rotehåll skulle erhålla lindring i rust- och roteringsbesvären, uppgående till trettio procent af deras uppskattade medelvärden, beräknade i enlighet med af Särskilda Utskottet vid 1883 års riksdag i förslaget till lag angående rustnings- och roteringsbesvärens afskrifning upprägnade värden, och med tillämpning i detta fall i de delar af de särskilda föreskrifter i nämnda lagförslag, som för genomförande af en sådan lindring vore af behovet påkallade; samt att till uppförande å ordinarie stat för det sålunda angifna ändamål bevilja särskilda förslagsanslag till sammanräknadt belopp af 1,650,000 kronor, deraf 1,425,000 kronor under fjerde hufvudtiteln och 225,000 kronor under femte hufvudtiteln;

motion, N:o 107, af Herr *M. Dahn* med hemställan, att Riksdagen måtte besluta:

1:o) att staten från och med 1886 skulle öfvertaga det indelta kavalleriet mot en vakansafgift af:

vid Lifregementets husarcorps	245 kronor,
» Lifregementets dragoncorps	245 »
» Smålands husarregemente	224 »
» Skånska husarregementet.....	210 »
» Skånska dragonregementet.....	210 »

för hvarje helt rusthåll, då af regeringen föreslagen afskrifning af 30 procent af rusthållsbördan på samma gång borde anses vara gjord;

2:o) att anslå nödiga medel till nämnda förslags förverkligande;

3:o) att rusthållarne till staten öfverlemna hästarne och de på mötesplatserna befintliga stallarne utan ersättning;

motion, N:o 112, af Herr *Abraham Rundbäck* m. fl., hvilka föreslagit, att Riksdagen måtte

1:o) med afslag af Kongl. Maj:ts proposition om lindring i rustnings- och roteringsbesvären med dervid fästade vilkor och förbehåll i afseende på värnplikten, för sin del besluta, att indelningsverket regleras och utjemnas i öfverensstämmelse med vissa i motionen angifna grunder och förslag, samt, om så beslutas, i sammanhang dermed bevilja en lindring från och med nästa år af 20 procent i rustnings- och roteringsbesvären; äfvensom, under förutsättning att Riksdagen härtill lemna sitt bifall,

2:o) i underdånig skrifvelse hos Kongl. Maj:t anmäla detta beslut med anhållan, det Kongl. Maj:t täcktes dels låta utarbета och om möjligt till nästa Riksdag afgifva fullständigt förslag till bemälda reglering och utjemning af indelningsverket och dels i sammanhang dermed, och med fästadt afseende på de i motionen uttalade grundsatser, låta uppgöra och för Riksdagen framlägga ej mindre en allmän plan till försvarets förstärkande och bättre ordnande både till lands och sjös än ock förslag till samma plans successiva genomförande;

motion, N:o 129, af Herr *J. Anderson i Tenhult*, hvilken hemställt, att Riksdagen måtte besluta, bland annat, att från och med 1886 hvarje rust- och rotehållare skulle erhålla en lättnad i roteringsbesvären, motsvarande 33 $\frac{1}{3}$ procent af deras uppskattade medelvärden, beräknade i enlighet med de i Särskilda Utskottet vid 1883 års riksdag i förslaget till lag angående rustnings- och roteringsbesvärens afskrifning upptagna

värden och med tillämpning i detta fall i de delar af de särskilda föreskrifter i nämnda lagförslag, som för genomförande af en sådan lättnad kunde vara af behovet påkallade; *att* roteringen, så snart ske kunde och senast inom fem år från nästa års början, skulle så ordnas, att densamma, hvad torpens storlek beträffade, der torp nu finnes, återfördes till sin rätta bestämmelse, nemligen till omfånget af $\frac{1}{2}$ tunnland öppen jord, en kåltäppa och äng till 2 lass hö, och att uti kostnaden derfor skulle så väl som planlega för jordområdet all jord så i stad som land efter nuvarande taxeringsvärde deltaga, samt soldatens lön i öfrigt betalas af statsmedel; *att* rustningen från och med 1890 skulle öfvertagas af staten; och *att* till uppförande å ordinarie stat för ofvan angifna ändamål skulle beviljas ett förslagsanslag af 2 millioner kronor.

Af enahanda skäl, som föranledt Utskottet att i ett denna dag afgifvet utlåtande angående de å viss jord hvilande grundskatterna hemställa om Riksdagens bifall till den af Kongl. Maj:t föreslagna nedsättningen i nämnda skatter, har Utskottet ansett sig böra förorda Kongl. Maj:ts föreliggande förslag om lindring i rustnings- och roteringsbesvärerna; och har Utskottet på de grunder, som åberopats beträffande grundskatterna, funnit sig böra hemställa, att Riksdagens bifall till lindring i rustnings- och roteringsbesvärerna må tydligen göras beroende deraf, att motsvarande nedsättning beredes i grundskatterna.

Uti sitt anförande till statsrådsprotokollet den 9 sistlidne Januari vid föredragning af frågan angående den föreslagna nedsättningen i grundskatterna har Herr Statsministern yttrat, att då en utveckling af den nuvarande bevaringsinrättningen ifrågasattes, ledde detta med nödvändighet tanken öfver på den anordning i vårt försvarsväsende, som innefattades i indelningsverket och som gjorde uppsättandet af större delen af härens stam till en skattskyldighet, lagd på egare till viss jord. Nogsamt känd vore den uppfattning af de till grund för roteringen liggande knektekontrakten, hvilken gjorde sig gällande hos dem, hvilka efter samma kontrakt hade att utgöra roteringsbesvärerna, men också såge sig i kontrakten tillförsäkrade sådana förmåner, att en utöfver nuvarande bevaringspligt utsträckt personlig krigstjenstskyldighet vid sidan af bestående särskilda förpligtelser för försvaret oförminskade skulle för rust- och rotehållare innefatta en synnerlig obillighet; och så väl Kongl. Maj:t som Riksdagen hade så många gånger yttrat sin benägen-

het att fästa skäligt afseende vid denna uppfattning, att det för den, som på allvar önskade beväringsspligtens utsträckning, måste te sig såsom en alldeles gifven sak, att ett förslag derom betingade lättnader i de nuvarande rustnings- och roteringsbesvärerna. Förhållandena inom vårt skatteväsen vore emellertid sådana, att en dylik lindring icke kunde eller borde företagas utan ändring i jemväl en annan bestående skatteform, nemligen grundskatterna. Rustnings- och roteringsbesvärerna vore nemligen endast ett slag af grundskatter. Ett förslag till utsträckning af den nuvarande beväringssplikten påkallade alltså lindringar i både rustnings- och roteringsbesvärerna samt grundskatterna.

Med afseende å hvad sålunda blifvit af Herr Statsministern yttradt, och under åberopande af hvad Utskottet i sitt utlåtande i fråga om den föreslagna nedsättningen i grundskatterna anfört till stöd för sin uppfattning, att en sådan nedsättning bör ega rum i samband med antagande af förslaget till ny värnpliktslag, har Utskottet ansett sig böra föreslå, att den ifrågasatta lindringen i rustnings- och roteringsbesvärerna medgifves endast under förutsättning af bifall till den föreslagna nya värnpliktslagen.

Beträffande de särskilda bestämmelser, som i de 11 paragraferna af den nu föreliggande lagen, angående lindring i rustnings- och roteringsbesvärerna, finnas intagna, har Utskottet mot desamma icke haft annat att erinra än att, i öfverensstämmelse med Riksdagens vid behandlingen af fjerde hufvudtiteln fattade beslut i den uti punkten 23 mom. c) af Utskottets Utlåtande N:o 10 a omförmälda fråga om den ersättning, som af rusthållare vid infanteriet bör erläggas för befrielsen från skyldigheten att anskaffa och underhålla beklädnads- och beväringspersedlar, berörda ersättning, som i 5 § af ifrågavarande lag föreslagits till 23 kronor för hvarje rusthållsnummer, ansetts böra bestämmas att utgå med 20 kronor för hvarje nummer; hvarjemte Utskottet, som, på sätt här nedan omförmäles, trott sig böra framställa förslag om statsverkets öfvertagande af den rust- och rotehållare åliggande skyldigheten att anskaffa båtmansbeklädnadspersedlarna, funnit sig under förutsättning af bifall till nämnda förslag ega anledning föreslå minskning i vissa fall uti de värden, hvartill rustnings- och roteringsbesvärerna vid båtmanshållet enligt 2 § af samma lag uppskattats.

I ofvannämnda motion N:o 66 har Herr A. P. Danielson föreslagit, att Riksdagen måtte besluta, att utöfver det å femte hufvudtiteln af Kongl. Maj:t till nu innevarande Riksdag upptagna reservationsanslag för anskaffande och underhåll af de till båtmansbeklädnaden hörande s. k. småpersedlarna och kappsäcken måtte beviljas 35,000 kronor i och

för statsverkets öfvertagande från och med 1886 af den rust- och rotehållare vid båtsmanshållet åliggande skyldighet att anskaffa *båtsmansbeklädnadspersedlar*, under vilkor att staten samtidigt erhöles fri dispositionsrätt till i bruk varande, af rust- och rotehållare anskaffade, motsvarande persedlar, och att detta anslag måtte, om så lämpligen kunde ske, sammanföras med förstnämnda anslag och anslaget till beklädnad åt sjömans- och skeppsgossecorpserna.

Sedan Rikets Ständer vid 1848 års riksdag medgifvit, att kronan på vissa vilkor skulle öfvertaga den s. k. större båtsmansbeklädnaden, har Kongl. Maj:t genom särskilda förordningar af den 22 December nämnda år och den 12 Mars 1875 fastställt de grunder, efter hvilka aftal må träffas om denna beklädnads öfvertagande af kronan; och hafva numera samtliga båtmansnummer allt sedan år 1877 ingått kontrakt i sådant afseende.

Vid 1884 års riksmöte beslöt Riksdagen, dels att statsverket utan någon ersättning af vederbörande rusthållare skulle från och med innevarande år med vissa förbehåll öfvertaga skyldigheten att anskaffa och underhålla ej mindre beklädnads-, beväring-, remtyg- samt häst- och sadelmunderingspersedlar vid rusthållskavalleriet, under förutsättning att för framtiden ett för ändamålet tillräckligt anslag af Riksdagen blefve beviljadt, än äfven de till båtsmanshållet hörande s. k. småpersedlarne och kappsäcken under enahanda vilkor, att den sålundaberedda lindring komme att fortfara endast så länge ett det upphädda åliggandet motsvarande statsanslag af Riksdagen anvisades.

I öfverensstämmelse med nästlidet års Riksdags beslut angående berörda lättnader har Utskottet ansett sig nu böra hemställa om Riksdagens bifall till den af bemälda motionär föreslagna befrielsen för rust- och rotehållare vid båtsmanshållet att bekosta båtsmansbeklädnaden. Något särskildt anslag för statens öfvertagande af denna skyldighet, såsom motionären föreslagit, är dock icke erforderligt, enär utgifterna för den större båtsmansbeklädnaden fortfarande, som hittills, synas böra utgå från det å femte hufvudtiteln uppförda anslaget till beklädnad åt sjömans- och skeppsgossecorpserna, hvilket anslag under innevarande riksdag förändrats från »förslagsanslag, högst», till reservationsanslag och uppförts till belopp af 287,500 kronor. Deremot torde, i händelse af Riksdagens bifall till ifrågavarande eftergift, det under titel båtsmansbeklädnadsmedel bland statsverkets inkomster upptagna belopp, 35,000 kronor, böra ur riksstaten uteslutas; hvarom Utskottet, i händelse af bifall till ifrågavarande förslag och i sammanhang med inkomstberäkningen, framdeles under riksdagen torde få göra framställning.

Slutligen har Utskottet funnit sig böra föreslå, att, på sätt vid de af nästlidet års Riksdag beslutade likartade lindringar egde rum, såsom vilkor för ifrågavarande lindring föreskrifves, att den skall fortfara endast så länge medel, motsvarande det upphörda åliggandet, af Riksdagen för ändamålet anvisas. Hvad deremot vidkommer det af motionären för statens öfvertagande af skyldigheten att anskaffa båtsmansbeklädningen uppställda vilkor, att staten skulle erhålla fri dispositionsrätt till i bruk varande, af rust- och rotehållare anskaffade motsvarande persedlar, torde, då samtliga båtsmansnummer ingått kontrakt om beklädningens öfvertagande af kronan, och persedlarne alltså numera anskaffas af kronan, någon särskild bestämmelse i detta afseende icke vara af nöden.

Såsom ofvan meddelats, skulle bifall till den föreslagna befrielsen för båtsmanshället från att anskaffa och underhålla den s. k. större beklädningen föranleda minskning i de värden, hvartill rustnings- och roteringsbesvärerna vid båtsmanshället uppskattats. Enligt protokollet öfver landtförsvarsärenden den 9 sistlidne Januari har af Herr Statsrådet och Chefen för Landtförsvarsdepartementet, i fråga om värdet af rustningen och roteringen, erinrats, att Kongl. Maj:t i propositionen till 1883 års Riksdag angående afskrifning af, bland annat, rustnings- och roteringsbesvärerna föreslagit visst för hvarje regemente, corps eller båtsmanskompani gemensamt värde å prestationerna för hvarje rusthåll eller rote; och dessa värden hafva ansetts böra antagas äfven för den nu ifrågavarande lindringen, dock med de förändringar deri, som af sedermera inträffade omständigheter påkallades. Kongl. Maj:t hade nemligen, i anledning af Riksdagens skrivelse den 11 Maj 1884 angående vissa lättnader i rustnings- och roteringsbesvärerna, den 21 November samma år förordnat, bland annat, att statsverket skulle utan någon ersättning af vederbörande rusthållare från och med år 1885 med vissa förbehåll öfvertaga skyldigheten att anskaffa och underhålla de till båtsmansbeklädningen hörande s. k. småpersedlarne och kappsäcken. Med afseende härpå, och under antagande att Riksdagen beviljade erforderliga medel till ifrågavarande persedlars anskaffning och underhåll, borde naturligtvis en mot berörda lättnad i rustningsbesväret ungefärligen svarande nedsättning i ofvannämnda, år 1883 antagna värden ega rum, och då den afgift för småpersedlarne och kappsäcken, som af rusthållarne vid båtsmanshället enligt markegång senast erlagts, uppgått till närmare 10 kronor per nummer, borde det hvarje båtsmansrusthåll åliggande besvär äsättas ett värde, vid kompanierna i Blekinge af 110 kronor och vid kompanierna i Södra Möre af 100 kronor. Deremot, och enär den utgift för småpersedlarne och kapp-

säcken, som senast drabbat båtsmansrotarne, för år beräknad, ej uppgått till mer än högst 4 kronor 77 öre och lägst 3 kronor 11 öre per nummer, syntes den lättnad, som genom befrielse från ifrågavarande skyldighet kommit båtsmansrotarne till del, vara allt för obetydlig att kunna föranleda någon förändring i de år 1883 antagna värdena å båtsmansroteringen.

Hvad nu först beträffar det berustade båtsmanshället, har, enligt hvad Utskottet inhemtat, den afgift, som jemlikt 1875 års förordning erlägges af rusthållare för statens öfvertagande af den större beklädningen, utgjorts för år 1883 inom Blekinge län med 9 kronor 90 öre och vid kompanierna i Södra Möre med 1 krona 82 öre. Utskottet har därför ansett det uppskattade värdet vid berustade båtsmanshället för Blekinge 1:sta—6:te kompani, hvilket värde af Kongl. Maj:t, efter minskning med 10 kronor på grund af befrielsen från småpersedlarnes anskaffande, upptagits till 110 kronor, böra, under förutsättning af bifall till den föreslagna befrielsen från ersättningen för den större beklädningens presterande, nedsättas med ytterligare 10 kronor, eller till 100 kronor, hvaremot den ringa afgift, som för nämnda ändamål erlägges vid det berustade båtsmanshället för Södra Möres 1:sta—3:dje kompani, icke synes föranleda minskning i det af Kongl. Maj:t för dessa kompanier antagna värde af 100 kronor. I afseende å de afgifter, som vid båtsmansroteringen erläggas för beklädningen, hafva, för så vidt Utskottet kunnat inhemta, dessa inom olika delar af landet under år 1883 utgått med skilda belopp, vexlande emellan lägst 3 kronor 27 öre och högst 10 kronor 26 öre. Dessa belopp synas visserligen väsentligen olika; men den afgift, som i detta hänseende erlagts, har i allmänhet uppgått till 7 å 8 kronor. Om nu härtill lägges den upphörda utgiften för de s. k. småpersedlarne, hvilken utgift, enligt hvad ofvan meddelats, beräknats till högst 4 kronor 77 öre och lägst 3 kronor 11 öre, torde, under ofvan nämnda förutsättning af bifall till den föreslagna lindringen i afseende å ersättning för beklädningssersedlarne, lättnaderna i båtsmansroteringsbesvären i allmänhet kunna upptagas i värde till omkring 10 kronor, och alltså hvart och ett af de beräknade värdena vid roterade båtsmanshället nedsättas med enahanda belopp, eller 10 kronor. — För utsockne frälsheemmanen i Halland erlägges enligt Kongl. kungörelsen den 18 April 1854 rotevakansafgift till hälften af det belopp, hvartill rotevakansafgiften för båtsman i länet utgår; och med afseende härå skulle ersättningen för den större beklädningens anskaffande, hvilken, så vidt Utskottet kunnat inhemta, af effektiva rotar inom länet utgjorts med 7 kronor 75 öre, synas böra för nämnda frälsheemman beräknas till

hälften af berörda belopp; men då samtliga de värden, hvartill rustnings- och roteringsbesvären uppskattats, ansetts böra upptagas i jemna tiotal, har Utskottet icke funnit lämpligt att i detta fall härifrån göra undantag, utan föreslår, att det uppskattade värdet å roteringsbesväret för dessa hemman måtte nedsättas jemväl med 10 kronor, eller från 60 till 50 kronor.

Hvad öfriga ofvan omförmälda motioner i hithörande ämnen beträffar, har Utskottet, då, enligt hvad ofvan blifvit meddeladt, Utskottet, funnit sig böra tillstyrka den af Kongl. Maj:t föreslagna lindringen i rustnings- och roteringsbesvären, ansett sig dermed hafva uttalat sin åsigt om dessa motioner, vid hvilket förhållande Utskottet till undvikande af allt för stor vidlyftighet icke velat ingå i närmare redogörelse öfver de i motionerna framställda förslag.

På grund af hvad Utskottet sålunda anført, och under hänvisande till hvad Herr Statsrådet och Chefen för Landtförsvarsdepartementet vid detta ärendes föredragning inför Kongl. Maj:t den 9 sistlidne Januari till statsrådsprotokollet yttrat beträffande de särskilda, i förevarande lag angående lindring i rustnings- och roteringsbesvären intagna föreskrifter och bestämmelser, får Utskottet hemställa:

1:o) att Riksdagen må besluta, att rust- och rotehallare vid båtsmanshållet från och med år 1886 befrias från utgörande af den afgift till kronan, de enligt kontrakt äro förpligtade att utgifva såsom ersättning för kronans öfvertagande af skyldigheten att anskaffa och underhålla den s. k. större båtsmansbeklädnaden, med vilkor att den rust- och rotehallare sålunda beredda lindring kommer att fortfara endast så länge motsvarande medel af Riksdagen för ändamålet anvisas;

2:o) att Riksdagen, för den händelse att Kamrarne, i anledning af Kongl. Maj:ts derom gjorda förslag, med sammanstående beslut antaga ny värnpligtslag samt under förutsättning af motsvarande nedläggning i de å viss jord hvilande grundskatter, må antaga följande

Lag

angående lindring i rustnings- och roteringsbesvären.

§ 1.

I rustnings- och roteringsbesvärerna skall för år 1886 och framgent lindring ega rum med trettio procent af dessa besvärers uppskattade värde, på sätt samt under iakttagande af de särskilda bestämmelser och undantag, som här nedan i denna lag omförmälas.

§ 2.

Vid uppskattning af rustnings- och roteringsbesvärerna för det i § 1 angifna ändamål skola prestationerna för hvarje rusthåll eller rote bestämmas regements- och corpsvis samt vid båtsmanshållet kompanivis till nedan nämnda värden:

a) å hela rustnings- eller roteringsbesväret:

vid berustade kavalleriet:

för Lifregementets dragoncorps	}	350 kronor.
» Lifregementets husarcorps		320 »
» Smålands husarregemente	}	300 »
» Skånska husarregementet		300 »
» Skånska dragonregementet		300 »

vid berustade infanteriet:

» Lifregementets grenadiercorps	}	320 »
» Vestgöta regemente		310 »
» Andra lifgrenadierregementet	}	300 »
» Smålands grenadierbataljon		300 »

vid roterade kavalleriet:

» Jemtlands hästjägarecorps (för dubbelrote)	300 »
--	-------	-------

vid roterade infanteriet:

» Första lifgrenadierregementet	}	180 »
» Uplands regemente		170 »
» Vestgötadals »	}	170 »
» Skaraborgs »		170 »

för Vestmanlands »	}	160 kronor.
» Nerikes »			
» Vermlands »			
» Kronobergs »			
» Jönköpings »			
» Dalregementet	}	150 »
» Helsinge regemente			
» Bohus läns »			
» Vesterbottens fältjägarecorps			
» Kalmar regemente			
» Elfsborgs regemente	}	140 »
» Södermanlands regemente			
» Norrbottens fältjägarecorps			
» Jemtlands »			
» Norra skånska infanterireg:t			
» Södra skånska »	}	130 »

för de med ny ordinarie rotering till hälften emot annan roterad jord belagda hemman och lägenheter inom de f. d. privilegierade jernbergslagen:

hälften af hvad här ofvan är utsatt för det regemente, till hvilket de äro indelta, eller inom hvars stånd de äro belägna;

vid berustade båtsmanshället:

för Blekinge 1:a—6:te kompani	100 kronor.
» Södra Möre 1:a—3:dje »	100 »

Vid roterade båtsmanshället:

för Tjust kompani	}	120 »	
» Gotlands 1:a och 2:a kompani				
» Södermanlands 1:a och 2:a »				
» Södra Roslags 1:a och 2:a »				
» Norra Roslags 1:a och 2:a »				
» Norrlands 3:e och 4:e »	}	110 »	
» öfriga båtsmanskompanier				
» frälseroteringen i Blekinge och Södra Möre				120 »
» utsockne frälsehemman i Halland (half vakansafgift) ...				50 »
» städernas båtsmanshäll				100 »

b) å skyldigheten att hålla karl:

för Lifregementets dragoncorps	}	180 kronor.
» Lifregementets husarcorps		
» Smålands husarregemente	}	150 »
» Skånska husarregementet		
» Skånska dragonregementet		
» Jemtlands hästjägarecorps		
		130 »

c) å skyldigheten att hålla karl med beklädnad, remtyg och bevärning:

» Lifregementets grenadiercorps	}	200 kronor.
» Vestgöta regemente		
» Andra lifgrenadierregementet	}	190 »
» Smålands grenadierbataljon		
		180 »

§ 3.

För soldatrotarne inom Särna, Idre och Hede byalag i Kopparbergs län, båtsmansrotarne på Visingsö och de nio båtsmansrotar i Kalmar län, för hvilka presterskapet mot eftergift af sina utlagor erlägger vakansafgift, beräknas lindringen å samma belopp, hvarmed vakansafgifterna för dessa rotar nu utgöras.

§ 4.

För de med ny ordinarie rotering eller med ny båtsmansindelning belagda hemman och lägenheter äfvensom för städernas båtsmarkshåll komma från och med år 1886 vakansafgifterna att utgöras enligt de värdebelopp, som i 2 § mom. a) äro för hvarje fall bestämda, med tillgodonjutande å samma belopp af den i § 1 stadgade lindring.

§ 5.

Såsom vilkor för åtnjutande af ifrågavarande lindring skall gälla:

1:o) att de till statsverket indragna ränte- och tiondeanslag samt de afskrifna räntor, för hvilka ersättning till rusthåll och rotar nu utbetalas, vare sig efter årlig markegång eller tioårig medelmarkegång, skola omsättas till penningar efter medeltalet af 1874--1883 årens

medelmarkegångspris; och att det sålunda uppkommande belopp med tillagd forsellönsersättning, der sådan hittills förekommit, varder för hvarje rusthåll eller rote sammanfördt med det till rusthållet eller roten eljest från statsverket utgående penningeanslag, hvarefter ifrågavarande sammanlagda statsanslag såsom rustnings- eller roteringsunderstöd årligen med oförändradt belopp till vederbörande utbetalas;

2:o) att den ersättning för indragen kronotiondespanmål, som utgår till soldaterna vid Södermanlands regemente, skall omsättas till penningar, på sätt i nästföregående moment sägs, och med tillagd forsellön årligen utbetalas med oförändradt belopp, dock att de soldater, som antagits, innan beslutet härom varder offentliggjordt, bibehållas vid rättigheten att, om de så önska, under sin tjenstetid uppbära ifrågavarande ersättning enligt de bestämmelser, som härom nu äro gällande;

3:o) att de till Jemtlands roteringskassa och pensionskassorna vid de skånska infanteriregementena i spanmål utgående anslag likaledes omsättas till penningar enligt de under mom. 1 af denna paragraf meddelade föreskrifter och sedermera till kassorna årligen utbetalas med oförändradt belopp;

4:o) att det skall åligga de rusthållare vid infanteriet, hvilka utgöra besväret effektivt, att, emot befrielse från skyldigheten att anskaffa och underhålla beklädnads-, remtyg- och bevaringspersedlar, dels till staten under eganderätt öfverlemna af rusthållarne anskaffade motsvarande persedlar, till det antal och i det skick, som för godkännande vid generalmönstring erfordras, och dels att till staten såsom ersättning för nämnda besvärs upphörande årligen erlägga 20 kronor för hvarje nummer;

5:o) att vakansafgifterna ej mindre af de på tioårig vakans ställda båtsmansrusthållen i Blekinge län och i Södra Møre härads af Kalmar län, än ock af utsockne frälsehemmanen i Halland utgöras enligt de i § 2 bestämda värdebelopp med den nedsättning, som af lindringen varder en följd;

6:o) att de här ofvan i § 3 omförmälda rotevakansafgifter, som af Särna, Idre och Hede byalag nu utgöras till Elfdals socknemän i Kopparbergs län, indragas till statsverket emot befrielse för socknemännen från skyldigheten att vid inträffande krig anskaffa de soldater, för hvilka ifrågavarande afgifter utgå; och

7:o) att hvarje med rusthåll eller rote upprättadt vakanskontrakt, hvilket antingen i följd af uppsägning eller eljest på grund af bestämmelse i kontraktet skolat upphöra under loppet af år 1886 eller der efter följande år, förblifver gällande intill slutet af det kalenderår, under hvilket kontraktet eljest skulle gått till ända.

§ 6.

Vid bestämmande af det belopp, hvarmed lindring bör rusthåll eller rote tillgodokomma, skall följande iakttagas:

A) *Beträffande effektiva rusthåll och rotar.*

Rusthåll eller rote, som icke åtnjuter understöd, erhåller lindring med trettio procent af fulla värdet å rustningen eller roteringen, sådant samma värde i § 2 mom. a) blifvit bestämdt, hvaremot för rusthåll eller rote, som är i åtnjutande af understöd, hvarom i § 5 mom. 1 förmåles, lindringen skall utgöra trettio procent af allenast det belopp, hvarmed nyssnämnda värde å rustningen eller roteringen öfverstiger understödet; kunnande, der understödet skulle uppgå till lika belopp med eller öfverstiga besvärets värde, sådan lindring, som i denna lag afses, icke ifrågakomma.

B) *Beträffande helvakanta rusthåll och rotar vid kavalleriet, vakanta rotar vid infanteriet samt vakanta rusthåll och rotar vid båtsmanshåll.*

1:o) Der vakansafgiften, med inberäkning deri jemväl af trosspassevolansafgiften, då sådan utgår, är lika stor med eller större än det här ofvan i § 2 mom. a) bestämda värde å rustningen eller roteringen, skall lindring tillgodokomma rusthåll eller rote, som icke åtnjuter understöd, med trettio procent af vakansafgiftens eller nämnda afgifters sammanlagda belopp, men rusthåll eller rote, som är i åtnjutande af understöd, endast med trettio procent af det belopp, hvarmed vakansafgiften eller summan af berörda afgifter öfverstiger understödet; och kommer alltså, der understödet uppgår till lika belopp med eller öfverstiger afgifterna, lindring, hvarom i denna lag är fråga, icke att ega rum.

2:o) Der vakansafgiften, med inberäkning deri jemväl af trosspassevolansafgiften, då sådan utgår, är lägre än det i § 2 mom. a) satta värde å rustningen eller roteringen, skall den lindring, som, enligt hvad här ofvan är stadgadt, skolat tillkomma rusthållet eller roten, om

besväret varit effektivt, minskas med skilnaden mellan nyssnämnda värde och afgiftsbeloppet, men skulle denna skilnad vara lika stor med eller större än berörda lindring, kommer, så länge detta förhållande fortfar, någon lättnad i rustningen eller roteringen enligt denna lag icke att ega rum.

C) *Beträffande halfvakanta rusthåll och rotar vid kavalleriet och vakanta rusthåll vid infanteriet.*

1:o) Der vakansafgiften för karl, och vid infanteriet jemväl för beklädnad, remtyg och beväpning, är lika stor med det i § 2 mom. b) eller c) bestämda värde, skall lindring tillgodokomma rusthåll eller rote i de fall och efter enahanda beräkningsgrund, som här ofvan angående effektiva rusthåll och rotar stadgas.

2:o) Der vakansafgiften för karl, och vid infanteriet jemväl för beklädnad, remtyg och beväpning, är lägre än det i § 2 mom. b) eller c) bestämda värde, skall den lindring, som enligt hvad här ofvan är stadgadt skolat tillkomma rusthållet eller roten, om besväret varit effektivt, minskas med skilnaden mellan nyssnämnda värde och afgift, men är denna skilnad lika stor med eller större än berörda lindring, kommer, så länge detta förhållande fortfar, någon lättnad i rustningen och roteringen enligt denna lag icke att ega rum.

3:o) Der vakansafgiften för karl, och vid infanteriet äfven för beklädnad, remtyg och beväpning, är större än det i § 2 mom. b) eller c) bestämda värde, skall öfverskottet tilläggas värdet å hela rustnings- eller roteringsbesväret och lindring å summan häraf, efter afdrag af understödet, der sådant utgår, tillgodokomma rusthållet eller roten i öfverensstämmelse med hvad här ofvan angående effektiva rusthåll och rotar är stadgadt.

§ 7.

Rustnings- eller roteringsskyldighet, som fullgöres medelst hingsthållning eller genom erläggande af tillfällig vakansafgift, skall vid beräkande af lindring anses lika med effektiv rustning eller rotering.

§ 8.

Vid beräkande af lindring för de rotar, som äro delaktige i Jemtlands roteringskassa eller Vestmanlands knektelegomedelskassa,

skall såsom understöd anses icke allenast det understöd af statsmedel, som af rotarne omedelbart tillgodonjutes, utan äfven den på en hvar af dem belöpande andel i de till nämnda kassor utgående statsanslag, hvilka anslag, oberoende deraf att de framgent såsom hittills endast medelbart komma rotehållarne till godo, skola i och för den nu ifrågasvarande beräkningen sålunda uppdelas, att af anslaget till Jemtlands roteringskassa hvarje kavallerinumner påföres dubbelt mot infanterinumner och att anslaget till Vestmanlands knektelegomedelskassa delas lika å samtliga de till understöd derifrån berättigade rotar.

§ 9.

I fråga om lindring för de Göteborgs stad anslagna rotar inom Säfvedals härad skall gälla hvad här ofvan blifvit stadgadt beträffande de till Elfsborgs regemente hörande rotar, och skola de afgifter, Göteborgs stad för närvarande uppbär af förstnämnda rotar, tills vidare fortfarande staden tillfalla; ankommande det på särskild utredning, huruvida samma afgifter böra till statsverket indragas och om i sådant fall staden må anses berättigad till ersättning för förlusten af berörda förmån.

§ 10.

Den lindring, hvarom här ofvan förmäles, skall af rusthåll och rotar, hvilkas vakansafgifter ingå till statsverket, tillgodonjutas medelst afkortning å vakansafgiften, samt af öfriga rusthåll och rotar erhållas medelst utbetalning till hvarje af ett lindringen motsvarande belopp.

I afseende å tid och ställe för denna utbetalning, så ock för utbetalningen af det understöd, som utgår enligt § 5 mom. 1, skall gälla hvad i Kongl. förordningen den 23 Juli 1869 samt Kongl. kungörelsen den 5 Oktober 1871 är stadgadt i fråga om utbetalning af ersättning för indragna ränte- och tiondeanslag, som åtnjutas i och för fullgörande af något besvär.

§ 11.

Hemman eller lägenhet, som framdeles underkastas ordinarie rotering, skall vid utgörande af detta besvär njuta lindring i öfverensstämmelse med hvad här förut är stadgadt.

3:o) att Riksdagen må medgifva, att de ytterligare bestämmelser, som vid tillämpningen af ifrågakvarande lindring i rustnings- och roteringsbesvärerna kunna finnas erforderliga, må af Kongl. Maj:t meddelas; samt

4:o) att Herrar Friherre Klinckowströms, Nyströms Danielsons, A. G. Jönssons, Dahns, Abraham Rundbäcks och J. Andersons i Tenhult ofvan omförmälda motioner icke må till någon vidare Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 10 April 1885.

På Stats-Utskottets vägnar:

Gustaf Sparre.

Reservationer:

af Herr *L. M. Nordenfelt*, som andragit:

»Vid en återblick på de skiften försvarsfrågan genomgått under de båda senaste årtiondena läser det — enär Riksdagen förkastat icke allenast de förslag till försvarets ordnande, som på indelningsverkets grund varit framlagda, utan äfven dem, hvilka afsett att grunda försvaret dels på den rena värnpligten, dels på en ur de värnpligtiges led bildad stam, dels på en värfvad stam, dels utan och dels med sammankoppling med frågan om lindring af grundskatterna, och då försvarsfrågan sålunda ännu qvarstår på samma punkt som för tjugou år sedan — finnas i hög grad olämpligt att åter börja samma kretsgång för att, efter fruktlösa strider, sannolikt återkomma till utgångspunkten.

Häraf synes mig följa, att ingen lämpligare utväg för försvarets stärkande för närvarande finnes än att dels söka ordna och förstärka den indelta stammen, utan afseende å den förbättring, som må kunna vinnas i värnpligts-

lagen, och oberoende af alla andra frågor samt utan att fatta beslut om indelningsverkets fortfarande bestånd, men med begagnande af detta verks tillgångar och medgifvande af sådana lindringar, som af billighet påkallas och kunna förenas med höjande af landets försvarskraft, och dels föröka volontärernas antal för att erhålla tillräckligt befäl och på erfarenhetens säkra grund kunna afgöra, till hvilket omfång och till hvilken kostnad en värfvad stam af fullgod beskaffenhet må kunna anskaffas och underhållas.

Och detta så mycket hellre, som alla de afslag, hvilka från Riksdagens sida mött de af Kongl. Maj:t framlagda förslagen till värnpligtslag, utgöra kraftiga erinringar derom, att ju lösare och för sitt ändamål ofullständigare beväringens organisation och ju otillräckligare värnpligtiges öfning är — och äfven, om Kongl. Maj:ts nu föreliggande förslag till ny värnpligtslag varder antaget, hädanefter synes komma att förblifva — desto starkare och fastare måste stammens organisation göras, för att striden emot en fiende, som hotar landets sjelfständighet, med framgång skall kunna upptagas.

Att i militäriskt afseende förstärka indelningsverket, att i administrativt och kameralt afseende förbättra detsamma, synes mig för den skull vara det närmaste mål, hvartill hvarje vän af försvarets stärkande för närvarande bör sträfva, och detta utan all sammanblandning hvarken med lindring i grundskatter eller med de förbättringar i värnpligtslagen, hvilka möjligen kunna vinnas. Kongl. Maj:ts nådiga proposition angående lindring i rustnings- och roteringsbesvären motsvarar likväl, enligt min uppfattning, icke ofvannämnda kraf.

Genom bifall till detta förslag oförändradt skulle väl egare af berustad och roterad jord erhålla ett årligt kontant tillskott till minskande af manskapets underhållskostnad, men ingen enda af de brister, hvilka nu vidlåda indelningsverket, skulle derigenom blifva afhjelpat, och följaktligen skulle den klagan som uttalats dels emot indelningsverkets ovissa, stigande och ojemnt tryckande besvär, dels angående manskapets ålder, dels öfver krigarens i militäriskt afseende ogynsamma beroende af rust- eller rotehallaren m. m. ej heller genom bifall till Kongl. Maj:ts förslag komma att förminska.

Motionen N:o 112 af Herr A. Rundbäck m. fl. innehåller visserligen i åtskilliga afseenden mycket beaktansvärda förslag, men dessa förslag synas mig dels icke taga tillräcklig hänsyn till bestående olika förhållanden i olika delar af riket och dels i fråga om lindring af indelningsverkets besvär gå längre, än för närvarande synes förenligt med försvarets stärkande, hvarföre jag sökt att utarbета ett annat förslag, i

vissa delar gående i samma riktning, som nämnda motion, men med iakttagande af de förbättringar i indelningsverkets organisation, hvilka synas mig böra fästas såsom vilkor för hvarje *väsentlig* lindring i indelningsverkets besvär.

Det samband, hvilket så väl nu som tillförene från flera håll ansetts finnas emellan grundskatter och indelningsverk, har jag icke kunnat uppfatta annorlunda, än att vissa rusthåll emot rustningens utgörande åtnjuta befrielse från grundskatt, och att inom vissa delar af landet grundskatterna äro högre och inom andra indelningsverket mera betungande än inom landet i allmänhet är händelsen.

Indelningsverkets besvär äro i flera afseenden obestämda och kunna stegras, hvaremot genom grundskatternas omsättning i penningar dessa senare väsentligen lindrats, i följd hvaraf lindring och begränsning af de förstnämnda besvären nu synas mest af behof påkallade, och då en lindring af trettio procent af grundskatterna otvifvelaktigt försvagar de materiella tillgångarne för landets försvar, så synes lindring af indelningsverket böra ske alldeles oberoende af frågan om lindring i grundskatter, men likväl på sådant sätt, att den indelta stammen samtidigt förbättras.

Då de i den Kongl. propositionen upptagna värdena å rustnings- och roteringsbesväret inom de olika regementena i flera fall synas högre, än verkliga kostnaden i allmänhet hittills varit, och emedan dels legan eller städseln vid rekrytering samt nybyggnad och underhåll af torpe ej mindre än värdet af torpjorden för olika orter äro väsentligen olika, och dels soldatens tjenstetid af militära skäl bör förkortas, till följd hvaraf legan skulle komma att tynga hårdare än hittills, och i denna del af besväret för den skull större lindring synes böra medgifvas än i öfriga delar af detsamma, — så har det ansetts nödigt att för en gång genom markegångssättning få rustnings- och roteringsbesvärens särskilda delar så noggrant som möjligt uppskattade.

Med stöd af hvad ofvan blifvit anfördt och på grund af ej mindre Kongl. Maj:ts proposition än ock motionen N:o 112 af Herr A. Rundbäck m. fl. föreslår jag vördsamt:

A) Att Riksdagen, utan afseende å eller samband med de väckta frågorna om antagande af ny värnpliktslag och om lindring i grundskatter, för sin del må antaga följande

Lag,

angående lindring i rustnings- och roteringsbesvären jemte reglering af indelningsverket.

§ 1.

I rustnings- och roteringsbesvären skall för år 1886 och framgent lindring ega rum på det sätt och under de vilkor och särskilda bestämmelser, som i denna lag omförmälas.

§ 2.

Genom markegångssättning skall för år 1886 ny uppskattning i penningar ega rum af medelvärdet inom hvarje regemente, corps eller båtsmanskompani, under de senast förflutna tio åren af,

- a) hela rustnings- eller roteringsbesväret för ett rust- eller rotehållsnummer, beräknadt för ett år;
- b) legan vid rekrytering af en soldat, ryttare eller båtsman;
- c) samma lega, beräknad såsom årlig utgift;
- d) årslönen eller årliga underhållet för en soldat, ryttare eller båtsman, förenämnda lega oberäknad;
- e) samma årslön eller underhåll efter afdrag af medelvärdet af nybyggnad och underhåll för ett år af torphus, der sådana finnas:
 - f) underhållet af torphus, beräknadt för ett år;
 - g) nybyggnaden för en gång af hvarje slag af laga torphus;
 - h) anskaffningen och underhållandet af nummerhäst; och
 - i) skyldigeten att, för vissa fall, hålla karl med beklädnad, remtyg och beväpning.

De tioåriga medelvärdena af hela rustnings- och roteringsbesväret för ett rust- eller rotehållsnummer inom hvarje regemente, corps eller båtsmanskompani må dock icke bestämmas högre, än motsvarande värden blifvit föreslagna i § 2 i Kongl. Maj:ts nådiga proposition N:o 19 den 9 Januari 1885.

§ 3.

Rekrytering vid de indelta regementena, corpserna och båtsmanskompanierna bestrides i allmänhet såsom hittills af rust- och rotehållarne,

hvilka från statsverket, för hvarje gång ett ledigt nummer besättes, såsom *rekryteringshjelp* erhålla ett belopp motsvarande hälften af det, enligt § 2 mom. b, för regementet, corpsen eller båtsmankompaniet bestämda tioåriga medelvärdet för *lega*. Och förutnämnda rekryteringshjelp utbetalas då rekryt blifvit godkänd af vederbörande, oberoende af om rust- eller rotehållare från statsverket erhåller annat understöd eller icke.

Då rekryt antages till följd af företrädarens befordran i tjensten, utgår dock legans hela belopp från statsverket.

Rust- eller rotehållare må, om han det äskar, emot erläggande af hälften af det förenämnda medelvärdet för legan vara befriad från rekryterinsskyldigheten, i hvilken händelse rekryteringen ombesörjes af militärbefälet på statsverkets bekostnad. Soldat, ryttare eller båtsman skall vara å rust- eller rotehållshemmanet mantals- och skattskrifven, der icke vederbörande befälhafvare medgifvit undantag från denna föreskrift.

§ 4.

Der enligt hittills gällande bestämmelser soldat, ryttare eller båtsman är försedd med torp, skall äfven fortfarande torp lemnas; men i de fall då årliga värdet af torpets begagnande befinnes öfverstiga den årlön, hvilken det enligt § 6 i denna lag åligger rust- eller rotehållaren att utgöra, vare denne berättigad att från torpet, vid innehafvarens afgång, afsöndra så stor del, som efter uppskattning af vederbörande befinnes motsvara öfverskottet.

Der enligt nu gällande bestämmelser rust- eller rotehållare icke äro skyldige att tillhandahålla torp, eller der sådan skyldighet väl finnes, men nu icke är utkräfd, må rust- eller rotehållare icke utan sitt medgifvande åläggas att tillhandahålla torp för soldat, ryttare eller båtsman.

§ 5.

Der torp nu finnes skall rust- eller rotehållare fortfarande ansvara för och verkställa torphusens nybyggnad, då sådan blifvit vid laga syn ådömd, men erhåller från statsverket, med undantag för de fall, som omförmålas här nedan i §§ 18 och 19, då nybyggnaden blifvit verkställd och godkänd, trettio procent af det enligt § 2 mom. g bestämda tioåriga medelvärdet för nybyggnaden.

Såsom bidrag till torphusens underhåll erhålles från statsverket, med undantag för de fall, som omförmälas här nedan i §§ 18 och 19, årligen trettio procent af det enligt § 2 mom. f bestämda tioåriga medelvärdet för torparhusens underhåll, och detta bestrides af rust- eller rotehållaren, till dess ny rekrytering egt rum, men derefter af torpets innehafvare emot att rust- eller rotehållaren till honom lemnar alla för detta underhåll nödiga materialier, och statsverket trettio procent af det förenämnda tioåriga medelvärdet för torphusens underhåll. Likväl innehålles sistnämnda belopp, derest vid besigtning funnits, att underhållsskyldigheten icke blifvit behörigen fullgjord.

§ 6.

Såsom bidrag till årslön eller årligt underhåll för soldat, ryttare eller båtsman erhålles från statsverket, med undantag för de fall, som omförmälas i § 18, årligen trettio procent af det enligt § 2 mom. d eller, der torp finnas, mom. e bestämda tioåriga medelvärdet för detta underhåll och vid ny rekrytering fastställes årslönen för soldat, ryttare eller båtsman till det enligt § 2 mom. d bestämda tioåriga medelvärdet för årslön, hvaraf rust- eller rotehållaren skall i torp eller annan bostad, jord, penningar eller några af dessa prestationer tillsammans utgöra sjuttio procent, och statsverket, med undantag för de fall, som omförmälas i § 18, allt hvad derutöfver kan erfordras.

§ 7.

Anskaffning och underhåll af nummerhäst vid indelta kavalleriet sker såsom hittills, men rust- och rotehållare erhålla från statsverket, med undantag för de fall, som omförmälas i § 18, ett årligt bidrag af trettio procent af det enligt § 2 mom. h bestämda tioåriga medelvärdet för dessa besvär.

§ 8.

Det afsuttna rusthållet bibehålles vid nu medgifven förmån att, med åtnjutande af rusthållets friheter och ersättning för augmentsrântan, der sådan förekommit, erlægga hästvakansafgift enligt hittills

gällande grunder; och ingå dessa vakansafgifter i det uppskattade tio-åriga medelvärdet för hela rustningsbesväret.

§ 9.

Det indelta manskapet antages vid 18 till 25 års ålder och må icke i tjensten qvarstå längre än till fyllda 40 år. Manskapet eger rätt att efter 6 års tjenstetid från tjensten afgå.

§ 10.

Det manskap, som från tjensten afgår före fyllda 40 år, är pligtigt att intill nämnda ålders gräns tillhöra *stammens reserv* och att vid mobilisering tillhöra beväringens första uppbåd.

§ 11.

Det manskap, som från tjensten afgått efter fyllda 40 år, skall emot åtnjutande af den pension, som kan vara bestämd, vara skyldigt att intill fyllda 50 år vara *under krigstid disponibelt*, i öfverensstämmelse med de grunder, som i detta afseende gälla för befäl, hvilket erhållit fyllnadspension.

§ 12.

Manskap tillhörande *reserven*, så väl som *under krigstid disponibelt*, skall till kompanichefen inom det område, hvarest detta manskap är bosatt, vid flyttningar anmäla sin adress, i ändamål att af nämnde kompanichef i rullor införas.

§ 13.

Regements- och beväringensområden regleras så att de, så vidt möjligt, med hvarandra sammanfalla, för hvilket ändamål må, der så erfordras, tagas i anspråk:

dels de rust- och rotehållsnummer, hvilka för närvarande äro anslagna, indragna eller för särskilda ändamål vakanta;
dels för flottan icke behöflige båtsmansrotar;
dels nya ordinarie roteringen; och
dels kontant aflönadt manskap i de orter, hvarest stamtrupp nu saknas och icke kan på ofvan angifvet sätt erhållas.

§ 14.

Soldatrotarne inom Särna, Idre och Hede byalag i Kopparbergs län, båtsmansrotarne på Visingsö och de nio båtsmansrotar i Kalmar län, för hvilka presterskapet mot eftergift af sina utlagor erlägger vakansafgift, erhålla lindring med trettio procent af de belopp, hvarmed vakansafgifterna för dessa rotar nu utgöras.

§ 15.

För de med ny ordinarie rotering eller med ny båtsmansindeling belagda hemman och lägenheter äfvensom för städernas båtsmanshåll komma från och med år 1886 vakansafgifterna att utgöras med de värdebelopp, som enligt § 2 varda för hvarje fall bestämda, men med lindring af trettio procent af samma värdebelopp.

§ 16.

De till Göteborgs stad anslagne rotarne inom Säfvedals härad skola åtnjuta samma lindring från statsverket, som tillkommer rotar inom Elfsborgs regemente, och skola de afgifter, hvilka Göteborgs stad för närvarande uppbär af förstnämnde rotar, tills vidare staden tillfalla; ankommande det på särskild utredning, huru vida samma afgifter böra tills statsverket indragas och om i sådant fall staden må anses berättigad till ersättning för förlusten af berörda förmån.

§ 17.

Såsom vilkor för åtnjutande af de lindringar, hvarom denna lag bestämmer, skall gälla:

1:o att de till statsverket indragna ränte- och tiondeanslag, och de afskrifna räntor, för hvilka ersättning till rusthåll och rotar nu utbetalas, vare sig efter årlig markegång eller efter tioårig medelmarkegång, skola omsättas till penningar efter medeltalet af 1874—1883 årens medelmarkegångspris; och att det sålunda uppkommande belopp med tillagd forsällönersättning, der sådan hittills förekommit, varder för hvarje rusthåll eller rote sammanfördt med det till rusthållet eller roten eljest från statsverket utgående penningeanslag, hvarefter ifrågavarande sammanlagda statsanslag såsom rustnings- eller roteringsunderstöd årligen med oförändradt belopp till vederbörande utbetalas;

2:o att den ersättning för indragen kronotiondespanmål, som utgår till soldaterna vid Södermanlands regemente, skall omsättas till penningar, på sätt i föregående moment säges, och med tillagd forsällön årligen utbetalas med oförändradt belopp, dock att de soldater, som antagits, innan beslutet härom varder offentliggjordt, bibehållas vid rättigheten att, om de så önska, under sin tjenstetid uppbära ifrågavarande ersättning enligt de bestämmelser, som härom nu äro gällande;

3:o att de till Jemtlands roteringskassa och till pensionskassorna vid de skånska infanteriregementena i spanmål utgående anslag likaledes omsättas till penningar, enligt de under moment 1 af denna paragraf meddelade föreskrifter, och sedermera till kassorna årligen utbetalas med oförändradt belopp;

4:o att det skall åligga de rusthållare vid infanteriet, hvilka utgöra besväret effektivt, att emot befrielse från skyldigheten att anskaffa och underhålla beklädnads-, remtyg- och beväringspersedlar, dels till staten under eganderätt, till det antal och i det skick, som för godkännande vid generalmönstring erfordras, öfverlemna af rusthållarne anskaffade motsvarande persedlar och dels att till staten för nämnda besvärs upphörande årligen erlägga 20 kronor för hvarje nummer;

5:o att vakansafgifterna ej mindre af de på tioårig vakans ställda båtsmansrusthållen i Blekinge län och Södra Møre härad af Kalmar län, än ock af utsockne frälsehemmanen i Halland utgöras till de enligt § 2 bestämda värdebellopp med lindring af trettio procent af samma värdebellopp;

6:o att de här ofvan i § 14 omförmälda rotevakansafgifter, som af Särna, Idre och Hede byalag nu utgöras till Elfdals socknemän i Kopparbergs län, indragas till statsverket emot befrielse för socknemännen från skyldigheten att vid inträffande krig anskaffa de soldater, för hvilka ifrågavarande afgifter utgå; och

7:o att hvarje med rusthåll och rote upprättadt vakanskontrakt,

hvilket antingen i följd af uppsägning eller eljest på grund af bestämmelse i kontraktet skolat upphöra under loppet af år 1886, eller derefter följande år, förblifva gällande intill slutet af det kalenderår, under hvilket kontraktet eljest skulle gått till ända.

§ 18.

Vid bestämmande af det belopp, hvarmed lindring bör rusthåll eller rote tillkomma, skola följande undantag iakttagas:

a) *beträffande effektiva rusthåll och rotar;*

rusthåll eller rote, som åtnjuter understöd vare sig för indragna ränte- och tiondeanslag, afskrifna räntor eller genom tillgodonjuten ränta eller tionde för de till rusthållet eller roten hörande hemman eller eljes genom penningeanslag, skall i stället för de i §§ 5, 6 och 7 bestämda bidrag erhålla allenast trettio procent af det värdebelopp, hvarmed det, enligt § 2 mom. a bestämda tioåriga medelvärdet af hela rustnings- eller roteringsbesväret — efter afdrag af det enligt samma paragraf mom. c bestämda tioåriga medelvärdet af legan, beräknad såsom årlig utgift — öfverstiger summan af förenämnde understöd; kunnande, der understödens summa skulle uppgå till lika belopp med eller öfverstiga besvärets medelvärde, efter berörde afdrag derifrån, sådan lindring, som afses i §§ 5, 6 och 7, icke förekomma;

b) *beträffande hel-vakanta rusthåll och rotar vid kavalleriet vakanta rotar vid infanteriet samt vakanta rusthåll och rotar vid båtsmanshållet;*

1:o) der vakansafgiften med inberäkning deri jemväl af trosspassevolansafgiften, då sådan utgår, är lika stor med eller större än det enligt § 2 mom. a bestämda tioåriga medelvärdet af hela rustnings- eller roteringsbesväret, skall lindring tillkomma rusthåll eller rote med trettio procent af vakansafgiftens eller nämnda afgifters sammanlagda belopp, men rusthåll eller rote, som åtnjuter understöd, på sätt i denna § mom. a eller i § 20 säges, skall erhålla endast trettio procent af det belopp, hvarmed vakansafgiften eller summan af berörda afgifter öfverstiger summan af understöden, och kommer alltså, der understödet uppgår till lika belopp med eller öfverstiger afgifterna, lindring, hvarom i denna lag är fråga, icke att ega rum;

2:o) der vakansafgiften med inberäkning jemväl af trosspassevolansafgiften, då sådan utgår, är lägre än det, enligt § 2 mom. a bestämda tioåriga medelvärdet af hela rustnings- eller roteringsbesväret, skall den lindring, som, enligt hvad här ofvan är stadgad, skolat till-

komma rusthållet eller roten, om besväret varit effektivt, minskas med skilnaden emellan nyssnämnde medelvärde och afgiftsbeloppet, men skulle denna skilnad vara lika stor med eller större än berörde lindring, kommer, så länge detta förhållande fortfar, någon lindring enligt denna lag icke att ega rum;

c) *beträffande half-vakanta rusthåll och rotar vid kavalleriet och vakanta rusthåll vid infanteriet:*

1:o) der vakansafgiften för karl och vid infanteriet jemväl för beklädnad, remtyg och beväpning är lika stor med det, enligt § 2 mom. c och d eller i, bestämda tioåriga medelvärdet af besväret, skall lindring tillgodokomma rusthåll eller rote i de fall och efter enahanda beräkningsgrund, som här ofvan angående effektiva rusthåll och rotar stadgas;

2:o) der vakansafgiften för karl och vid infanteriet jemväl för beklädnad, remtyg och beväpning är lägre än det, enligt § 2 mom. c och d eller i, bestämda tioåriga medelvärdet af besväret, skall den lindring, som enligt hvad här ofvan är stadgadt skolat tillkomma rusthållet eller roten, om besväret varit effektivt, minskas med skilnaden emellan nyssnämnde medelvärde och afgiftsbeloppet, men är denna skilnad lika stor med eller större än berörde lindring, kommer, så länge detta förhållande fortfar, någon lindring i besväret icke att ega rum enligt denna lag;

3:o) der vakansafgiften för karl och vid infanteriet jemväl för beklädnad, remtyg och beväpning är större än det, enligt § 2 mom. c och d eller i, bestämda tioåriga medelvärdet af besväret, skall öfverskottet tilläggas värdet å hela rustnings- eller roteringsbesväret och lindring å summan häraf, efter afdrag af understödens summa, der sådane utgå, tillgodokomma rusthållet eller roten i öfverensstämmelse med hvad här ofvan angående effektiva rusthåll och rotar är stadgadt.

§ 19.

Rustnings- eller roteringsskyldighet, som fullgöres medelst hingsthållning eller genom erläggande af tillfällig vakansafgift, skall vid beräkning af lindring anses lika med effektiv rustning eller rotering; dock erhålles i denna händelse hvarken rekryteringshjelp enligt § 3 eller bidrag till nybyggnad eller underhåll af torphus enligt § 5.

§ 20.

Vid beräkning af lindring för de rotar, som äro delaktiga i Jemtlands roteringskassa eller Vestmanlands knektelegomedelskassa, skall såsom understöd anses icke allenast det understöd af statsmedel, som af rotarne omedelbart tillgodonjutes, utan äfven den på en hvar af dem belöpande andel i de till nämnda kassor utgående statsanslag, hvilka, oberoende deraf att de framgent såsom hittills endast medelbart komma rotehållarne till godo, skola i och för den nu ifrågavarande beräkningen sålunda uppdelas, att af anslaget till Jemtlands roteringskassa hvarje kavallerinumner påföres dubbelt mot infanterinumner och att anslaget till Vestmanlands knektelegomedelskassa delas lika å samtliga de till understöd derifrån berättigade rotar.

§ 21.

Den lindring, hvarom här ofvan förmäles, skall af rusthåll och rotar, hvilkas vakansafgifter ingå till statsverket, tillgodonjutas medelst afkortning å vakansafgiften samt af öfriga rusthåll och rotar erhållas medelst utbetalning till hvarje af ett lindrigen motsvarande belopp. I afseende å tid och ställe för denna utbetalning, så ock för utbetalning af det understöd, som utgår enligt § 17 mom. 1, skall gälla hvad i Kongl. förordningen den 23 Juli 1869 samt Kongl. kungörelsen den 5 Oktober 1871 är stadgadt i fråga om utbetalning af ersättning för in-dragna ränte- och tiondeanslag, som åtnjutas i och för fullgörande af något besvär.

§ 22.

Hemman eller lägenhet, som framdeles underkastas ordinarie rotering, skall vid utgörande af detta besvär njuta lindring i öfverensstämmelse med hvad här förut är stadgadt.

§ 23.

Utöfver här ofvan för rust- eller rothållare stadgade förpligtelser vare desse icke underkastade någon utgift eller något besvär för an-

skaffning eller underhåll af soldat, ryttare, båtsman eller nummerhäst, utan allt hvad som derutöfver kan för deras anskaffning eller underhåll erfordras, skall tillskjutas af statsverket.

§ 24.

För rust- eller rotehållare, som icke vill ingå på här ofvan gjorda bestämmelser, blifva hittills varande skyldigheter och rättigheter oförändrade; dock må i sådan händelse icke åtnjutas de lindringar eller bidrag från statsverket, hvarom denna lag stadgar.

§ 25.

De ytterligare bestämmelser, som vid tillämpningen af denna lag kunna finnas erforderliga, meddelas af Konungen.

B) Att Riksdagen å ordinarie stat må bevilja: 1:o) bland fjerde hufvudtitels anslag, till lindring af rustnings- och roteringsbesvären ett förslagsanslag af 1,330,000 kronor och 2:o) bland femte hufvudtitelns anslag, till lindring af rustnings- och roteringsbesvären ett förslagsanslag af 162,000 kronor.»

af Herr C. E. Casparsson, med hvilken Herr Friherre H. M. Palmstierna instämt och som yttrat:

»Delande den uppfattning, som i Herr A. Rundbäcks m. fl:s motion samt i Herr Nordenfelts reservation finnes uttalad, att försvarsfrågans lyckliga lösning endast kan vinnas på det beståendes grund och under vilkor, att indelningsverket på ett omfattande sätt regleras, i syfte att de rustnings- och roteringssskyldiges bördor väsentligen lättas, deras ovissa besvär i möjligaste mån inskränkas och deras framtida utgifter, så vidt ske kan, begränsas och fixeras, hafva vi funnit oss desto mindre tilltalade af Kongl. Maj:ts förslag om 30 proc. lindring i rustnings- och roteringsbesvären, som detsamma lemna frågan så väl om indelningsverkets framtida öde som om stamtruppens blifvande beskaffenhet öppen och sväfvande och derigenom synes oss blottställa försvarsfrågan för fortfarande strider till skada och hinder för dess definitiva lösning — en mening som vi härmed velat hafva uttalad.»

af Herr Friherre *B. A. Leijonhufvud*, i afseende å den af Utskottet begagnade motivering;

af Herrar *C. Ifvarsson*, vice Talmannen *L. O. Larsson*, *A. P. Danielson*, *S. Nilsson* i Efveröd, *N. Petersson* i Runtorp, *S. Andreasson* i Tollerud, *G. Eriksson* i Mörviken, *J. Jonson* i Fröstorps, *M. Jonsson* i Wansäter, *O. B. Olsson*, *A. Persson* i Mörarp och *P. Pehrsson* i Törneryd, hvilka yrkat, att Utskottets hemställan i punkten 2:o måtte erhålla följande lydelse och innehåll:

»att Riksdagen, under förutsättning af motsvarande nedsättning i de å viss jord hvilande grundskatter, må antaga» etc. (i öfrigt lika med Utskottets hemställan).